

SĄD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

BSA III-021-451/17

Do druku nr 1974

Warszawa, dnia **29** listopada 2017 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu **01.12.2017**

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 3 listopada 2017 r., GMS-WP-173-268/17 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do *rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw.*

Z wyrazami szacunku

BSAI-021-451/17

Opinia Sądu Najwyższego

do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy i systemie ubezpieczeń społecznych
oraz niektórych innych ustaw

1. Niniejsza opinia dotyczy rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy i systemie ubezpieczeń społecznych, przesłanego do zaopiniowania wraz z pismem Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 3 listopada 2017 r., znak: GMS-WP 173-268/17.

2. Podstawowym celem projektowanej ustawy jest zniesienie tzw. górnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, co oznacza, że niezależnie od osiąganego przychodu zawsze będzie odprowadzana składka. Jedną z wartości, która w ocenie projektodawców, ma uzasadniać zniesienie tego ograniczenia jest solidarność społeczna. W dużym uogólnieniu rozumiana jest ona w ten sposób, że osoby zarabiające więcej, tym samym z reguły bardziej zamożne, powinny uczestniczyć w tworzeniu funduszu (emerytalnego) służącego podziałowi na świadczenia socjalne (emerytury). Wobec takiego stwierdzenia trudno sformułować zarzuty, gdyby nie fakt, że wprowadzenie górnego limitu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe miało również swoje uzasadnienie aksjologiczne ze względu na skutki finansowe wywołuje właśnie zniesienie przedmiotowej granicy. Otóż w pierwszej kolejności pamiętać trzeba, że system ubezpieczeń społecznych ma charakter powszechny (obejmuje najszerszą grupę osób aktywnych zawodowo) oraz ma na celu stworzenie systemu ochrony stypizowanej, to znaczy takiej, w ramach której gwarantowane świadczenia są typowe i w zasadzie uśrednione, gdyż nawiązują do przeciętnego poziomu zamożności społeczeństwa. Wypłacanie bardzo wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest bowiem zadaniem państwa. Z tego powodu, to właśnie w ubezpieczeniu emerytalno-rentowym przyjmowano, że musi istnieć górna granica podstawy wymiaru składki, co nie dotyczy ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego (tutaj składka jest odprowadzana od wysokości przychodu).

3. Zniesienie limitu podstawy wymiaru składki wywołuje bowiem taki skutek, że świadczenia będą wypłacane w oparciu o obowiązującą formułę ustalania wysokości emerytury. Dla osób, które będą przechodziły na emeryturę po wejściu w życie projektowanej ustawy, jest ona ustalana na podstawie art. 25 i 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.). Jest wysokość liczy się jako iloraz kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185 tej ustawy oraz średniego dalszego trwania życia.

4. Oznacza to, że zniesienie górnej podstawy wymiaru składki emerytalnej będzie prowadziło do często znacznego zwiększenia się sumy składek odprowadzonych w czasie aktywności zawodowej, co doprowadzi do wypłacania bardzo wysokich emerytur, których koszt przewyższy bieżące korzyści. Co więcej, wysokie emerytury, nawet do kilkudziesięciu tysięcy złotych, będą mogły być wypłacane tylko z krótkiego zajmowania bardzo płatnych stanowisk, na przykład w spółkach Skarbu Państwa. W przypadku rozpoczęcia wypłaty świadczeń emerytalnych, biorąc pod uwagę dodatkowo fakt obniżenia wieku emerytalnego, co sprawia, że emeryturę wypłaca się dłużej, może się okazać, że korzyść w postaci bieżącego uzyskania wpływów ze zniesienia górnej granicy podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, będzie zdecydowanie mniejsza aniżeli koszty, jakie przyjdzie ponieść w związku z wypłacaniem takich świadczeń przez kilkanaście lat.